

AKERSHUS HØYRES ÅRSMØTE 2026

30.- 31. januar Scandic hotell Fornebu

Resolusjonskomiteens innstilling

1 Resolusjon A: Det viktigste først: Mer frihet og tryggere lokalsamfunn

2
3 Høyre mener at gode samfunn bygges nedenfra og opp, med sterke lokalsamfunn, lokalt
4 selvstyre og frihet for enkeltmennesket. I dag ser vi at samfunnet i stadig større grad blir
5 gjennomregulert, samtidig som makt og ressurser samles på statlig nivå. Dette skjer i en
6 tid hvor norske kommuner opplever den svakeste kommuneøkonomien på 40 år.

7
8 Høyre mener tiden er inne for å flytte makt fra staten og tilbake til lokalsamfunnene og
9 menneskene som bor der. Vi vil prioritere det viktigste først og sørge for at pengene
10 brukes på tjenester som betyr mest i folks hverdag og la folk beholde mer av sine egne
11 penger.

12 13 **Mindre til staten, og mer til der folk bor**

14 Kommunene er grunnmuren for den norske velferden. Det er i kommunene vi møter
15 fellesskapet fra før fødsel til behovet for omsorg i livets siste fase. Når stadig flere
16 kommuner sliter med å få økonomien til å gå rundt, er det behov for strukturelle grep
17 som sikrer at pengene forblir der folk bor og ikke sentraliseres til statlig nivå.

18
19 I dag ser vi at kommuner med ansvar for grunnleggende tjenester og lovpålagte
20 oppgaver opplever at utgiftene øker raskere enn inntektene. Høyre vil derfor i større grad
21 belønne kommuner som jobber for effektiv tjenesteproduksjon og en bærekraftig
22 befolkningssammensetning, fremfor dagens system som i hovedsak vektlegger
23 utgiftsutjevning mellom kommunene.

24
25 Samtidig har nye utfordringer vokst frem, særlig i og rundt de større byene. Økt
26 ungdomskriminalitet, kombinert med andre levekårsutfordringer og flere ufinansierte,
27 lovpålagte oppgaver, legger et betydelig press på kommunene. Høyre mener det er
28 avgjørende å gi kommunene både handlingsrom, verktøy og ressurser til å møte disse
29 utfordringene på en målrettet og effektiv måte.

30
31 Akershus Høyre vil:

- 32 • slå sammen flere av landets kommuner for å sikre at ressursene brukes på
- 33 tjenester fremfor byråkrati
- 34 • la kommunene beholde en andel av selskapsskatten
- 35 • gjennomgå øremerkede tilskudd og gjøre flere av disse til frie inntekter
- 36 • kommunene skal beholde mer av sine egne skatteinntekter fra innbyggerne
- 37 • innføre et inntektssystem som bedre ivaretar storbykommuners og
- 38 vekstkommuners særskilte utfordringer
- 39 • innføre et regionalpolitisk tilskudd eller andre økonomiske ordninger for
- 40 kommuner med særskilte levekårsutfordringer
- 41 • Innføre økning i statlige tilskudd til finansiering av BPA, og bruker samme
- 42 beregningsgrunnlag. Kommuner skal få bedre veiledning til å tolke regelverket likt

43 44 **Bevare og modernisere selveierdemokratiet**

45 Selveierdemokratiet har vært en bærebjelke i den norske samfunnsmodellen i over 70
46 år. Omtrent 80 prosent av nordmenn eier i dag sin egen bolig. Likevel er denne modellen

under økende press, og boligdrømmen blir stadig vanskeligere å realisere – særlig for unge, enslige og førstegangskjøpere.

Det bygges i dag for få nye boliger, spesielt i og rundt de store byene.

Reguleringstempoet holder ikke tritt med befolkningsveksten, noe som bidrar til et stadig sterkere press i boligmarkedet. Samtidig har høyere rente og økte byggekostnader forverret situasjonen ytterligere. Nye anslag peker på at boligprisene kan øke med opptil 30 prosent de neste tre årene, og bringe norske byer nærmere prisnivåene vi ser i internasjonale storbyer. Det vil heve stigen ytterligere.

Høyre tror på et samfunn med muligheter for alle. Dette gjelder også i boligmarkedet. For at disse mulighetene skal være reelle er vi nødt til å bevare og modernisere selveierdemokratiet. Det innebærer færre statlige krav og reguleringer, og en politikk som legger til rette for at det bygges flere boliger, raskere og til en lavere kostnad.

Akershus Høyre vil:

- innføre et hurtigspor for ombygging fra næring til boligformål og redusere dokumentavgiften for slike tiltak
- redusere dokumentavgift til 1 prosent for førstegangskjøpere
- gjennomgå alle krav som stilles til boligutbygging for å forenkle og fjerne krav som fører til økte kostnader per boenhet
- bygge flere leiligheter i alternative boformer, for eksempel etter modell av OBOS Eierkollektiv
- fjerne kravet om planprogram i plan og bygningsloven
- heve terskelen for statlige og fylkeskommunale myndigheters rett til å gi innsigelser. Det skal brukes i vesentlige saker – når nasjonale og regionale interesser står på spill
- undersøke hvordan kunstig intelligens kan bidra til å effektivisere reguleringsprosesser og kutte saksbehandlingstid
- prioritere i samferdselsprosjekter som bidrar til å redusere pendlerveien til de store byene for å redusere presset på boligmarkedet
- tillate mer næring utenfor knutepunktene
- bruke mer klassisk arkitektur i nye utbygginger
- bygging i strandsonen vedtas av den enkelte kommune
- det skal kunne gjøres flere mindre endringer på egne bygg uten å søke

Rent og trygt vann uten gebyrsjokk

I generasjoner har vi i Norge hatt den luksusen å kunne skru på kranen og få rent drikkevann, og la brukt vann forsvinne uten bekymring. Dette tar vi ofte som en selvfølge. Under føttene våre ligger imidlertid et omfattende system av rør og anlegg som mange steder er gammelt, nedslitt og dårlig tilpasset både dagens og fremtidens krav. Konsekvensene ser vi allerede i form av utslipp til elver og fjorder.

Vann- og avløpstjenestene finansieres av innbyggerne selv gjennom selvkostprinsippet. Når anleggene må oppgraderes, er det husholdningene som betaler regningen. Ifølge Norsk Vann kan gebyrene øke med om lag 535 milliarder kroner, tilsvarende nær 160

93 prosent per husholdning. Skal vi unngå et kraftig gebyrsjokk, må vi ta i bruk bedre og mer
94 kostnadseffektive løsninger.

95
96 I dag løser kommunene disse oppgavene på svært ulike måter, med forskjellige
97 standarder og særordninger. Dette gjør innkjøp, drift og vedlikehold unødvendig
98 kostbart. Manglende samarbeid mellom kommuner som kunne etablert felles anlegg,
99 bidrar ytterligere til økte avgifter for innbyggerne.

100
101 Akershus Høyre vil:

- 102 • gjennomgå selvkost som finansieringsmodell for vann- og avløpssektoren med
103 mål om å holde gebyrene så lave som mulig
- 104 • gjøre det lønnsomt for kommuner i større grad samarbeide om bygg av nye
105 vannverk og renseanlegg, for ved å gi investeringsstøtte eller billigere lån til de
106 som faktisk velger å samarbeide
- 107 • lage en felles standard for avløpsnett for å redusere kostnader og byråkrati
- 108 • forenkle regelverket for etablering og drift av marine nyttehager, både for
109 privatpersoner og næringslivet
- 110 • vurdere om det er nødvendig å kreve konsesjonstillatelse for etablering av
111 mindre, private fjordhager

112 113 **Mer frihet til enkeltmennesket**

114 Høyre mener at enkeltmennesket er best skikket til å ta beslutninger om sitt eget liv.
115 Likevel har staten over tid innført stadig flere lover og regler som begrenser folks
116 mulighet til å forme sin egen hverdag. Mange av disse reguleringene er utdaterte og
117 bidrar i dag først og fremst til mindre fleksibilitet og unødvendig byråkrati.

118
119 Staten har i dag mange utfordringer den må løse. Når folk går på kino, eller hvilken dekor
120 restauranter bruker burde ikke være noen den bruker tid på. Høyre vil derfor
121 gjennomføre en frihetsreform som flytter makt fra staten og tilbake til enkeltmennesket,
122 og gir folk større muligheter i hverdagen.

123
124 Akershus Høyre vil:

- 125 • la kommunene selv bestemme om de vil ha søndagsåpne butikker, og avskaffe
126 begrensingen på 100 kvadratmeter
 - 127 • tillate pils i park
 - 128 • tillate kinovisninger, forestillinger og idrettsarrangementer før kl. 13:00 på
129 søndager
 - 130 • la restauranter og serveringssteder benytte tomme vinflasker som lysestaker og
131 reklamere med bilder av alkohol
 - 132 • tillate private pokerspill
- 133

Resolusjon B: Norges plass i Europa

Basert på resolusjon 4 i resolusjonsheftet

Akershus Høyre mener at Norges forhold til EU er i en tilstand som krever ny politisk avklaring. De siste årene har vist at EØS avtalen alene ikke gir Norge tilstrekkelig innflytelse over beslutninger som har direkte betydning for vår sikkerhet, vårt næringsliv og våre viktigste samfunnsinteresser. EU utvikler seg raskt på områder som energi, klima, teknologi, forsvar og beredskap. Europa er i endring, og Norge bør delta konstruktivt og bidra i den utviklingen som pågår. Norge står i økende grad på utsiden av prosesser vi i praksis er avhengige av.

Norge følger EUs politikk, og vi betaler et høyt medlemsbidrag gjennom EØS ordningen. Vi bidrar også til å finansiere EUs utvidelser. Samtidig har Norge selv valgt ikke å delta i unionens politiske organer, og står derfor uten en stemme når EU utformer sin politikk. Vi er dermed avhengige av at EU velger å hensynta oss. Når politikken først er vedtatt i Brussel, anser vi den som bindende for Norge.

Akershus Høyre mener det er på tide at Høyre tar en tydelig rolle i Europadebatten. Som et ansvarlig styringsparti må vi legge til grunn at Norges interesser best ivaretas gjennom deltakelse der beslutningene fattes. Å stå utenfor mens EU former rammevilkårene for økonomi og sikkerhet i vår verdensdel, er ikke bærekraftig på lang sikt.

Akershus Høyre ber derfor Høyres sentrale organer om å arbeide for at Norge går i retning av fullt medlemskap i EU. Dette innebærer å løfte Europa-spørsmålet tydelig i den offentlige debatten, bidra til en bred og faktabasert opplysningsprosess og forberede Norge på et fremtidig veivalg.

Vårt mål er et trygt, stabilt og fremtidsrettet Norge som tar ansvar, deltar aktivt i Europa og har reell innflytelse over beslutninger som former morgendagens samfunn.

Akershus Høyre vil:

- Ta en tydeligere og mer aktiv rolle i Europadebatten.
- Bidra til en bred og kunnskapsbasert debatt om Norges forhold til EU.
- Fremheve at EØS avtalen fortsatt er grunnleggende viktig, men at dagens situasjon gjør det nødvendig å vurdere om fullt EU medlemskap er en bedre løsning for Norge.
- Arbeide for at Norge innleder forhandlinger om fullt medlemskap i EU innen 2030.

Resolusjon C: Gjeninnføring av sivil verneplikt for styrket beredskap og samfunnssikkerhet

Basert på resolusjon 15 i resolusjonsheftet

Sivil verneplikt har historisk vært en del av Norges totalforsvar. Ordningen var et alternativ for dem som ikke kunne gjennomføre militærtjeneste. Den sivile verneplikten ble avviklet i 2012 som følge av endrede behov i Forsvaret og omorganisering av tjenestestrukturen.

Norge står nå overfor en mer alvorlig og sammensatt sikkerhetspolitisk situasjon enn på flere tiår. Krig i Europa, økt geopolitisk spenning, hybride trusler, klimaendringer og sårbarhet i kritisk infrastruktur stiller nye krav til nasjonal beredskap og samfunnets motstandskraft. Samtidig er det et grunnleggende prinsipp for Høyre at rettigheter følges av plikter. Et moderne totalforsvar forutsetter at hele samfunnet bidrar.

Samtidig viser undersøkelser at mange unge oppfatter overgangen til arbeidslivet som krevende, og at det kan være vanskelig å få relevant erfaring tidlig. Flere samfunnssektorer, spesielt helse- og omsorgstjenester og oppvekstfeltet, rapporterer i dag om betydelig mangel på arbeidskraft og økt behov for personell med grunnleggende opplæring. I flere land brukes sivile tjenesteordninger til å støtte kritiske samfunnsfunksjoner, styrke beredskapen og gi unge praktisk erfaring som kan være verdifull i møte med arbeidsmarkedet.

Felles tjenesteerfaring – enten militær eller sivil – trekkes også frem som en mulig kilde til sterkere sosial sammenhengs kraft. Ordninger som gir unge anledning til å bidra i ulike deler av samfunnet kan styrke forståelsen av felles ansvar, gi opplevelse av mestring og bygge broer mellom grupper som ellers møtes sjelden.

I en tid med økte trusler mot samfunnets sikkerhet, må flere bidra til fellesskapet – på en målrettet, effektiv og rettferdig måte. Høyre ønsker derfor å gjeninnføre en moderne, målrettet og rettferdig sivil verneplikt som styrker totalforsvaret og nasjonal beredskap, og som samtidig tar hensyn til individets kompetanse, utdanning og livssituasjon.

Akershus Høyre vil:

- Gjeninnføre sivil verneplikt som en del av totalforsvaret, med tydelig hjemmel og klare rammer.
- Prioritere bruk av sivil verneplikt innen helse- og omsorgstjenester, beredskap, redningstjeneste, sivilforsvar, kritisk infrastruktur, digital sikkerhet og andre samfunnskritiske funksjoner.
- Sikre at tjenesten er kompetansebasert, slik at den enkelte brukes der vedkommende har størst nytte for samfunnet.
- Legge til rette for at sivil verneplikt kan gjennomføres fleksibelt, herunder som deltids- eller beredskapstjeneste der det er hensiktsmessig.

Resolusjon D: En mer helhetlig og rettferdig klimapolitikk for landbruket

Basert på resolusjon 12 i resolusjonsheftet

Høyre vil føre en landbrukspolitikk som kombinerer ambisiøse klimamål med økt verdiskaping og bedre ressursutnyttelse i hele landet. Dagens klimarapportering i landbruket er mangelfull og gir ikke et helhetlig bilde av de faktiske utslippene knyttet til matproduksjon.

Klimaregnskapet for norsk landbruk legger i dag for liten vekt på hele utslippskjeden, herunder import av fôr, transport, arealbruk og bruk av innsatsfaktorer produsert i utlandet. Dette kan føre til at produksjonsformer som i realiteten er mer bærekraftige, kommer dårligere ut enn løsninger med høyere samlede globale utslipp.

Norsk landbruk har et stort potensial for økt bruk av lokale ressurser, blant annet gjennom beiting og grovfôrbasert produksjon. Storferaser som utnytter lokalt gras og utmarksressurser kan ha lavere samlet klimaavtrykk enn produksjon basert på importert soya og mais, selv om dyrene lever noe lenger. Slike forskjeller må reflekteres i klimaregnskapene.

Akershus Høyre vil:

- Arbeide for at hele utslippskjeden inkluderes i bondens klimaregnskap, inkludert importert fôr, transport og innsatsfaktorer
- Legge bedre til rette for bruk av lokale fôrressurser og beite, fremfor økt avhengighet av import
- Sikre at klimatiltak i landbruket er kunnskapsbaserte, teknologinøytrale og rettferdige
- Stimulere til økt bruk av fornybar energi, som solceller på driftsbygninger
- Bidra til mer effektiv og målrettet bruk av kraftfôr, der dette gir reelle klima- og produksjonsgevinster

En helhetlig klimapolitikk for landbruket må belønne løsninger som faktisk reduserer globale utslipp, samtidig som den styrker norsk matproduksjon og selvforsyning.